

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	3	4
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 1st Semester

(2122)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper—Administrative Theory

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :—Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. **I** which is compulsory and selecting **ONE** question from each Unit.

I. Attempt any **nine** of the following in about **25-30** words each :

- (a) Write any two significance of Public Administration.
- (b) What is Politics-Administration Dichotomy ?
- (c) Write about Public Administration as an Art.
- (d) Define 'Authority'.
- (e) Define 'Hierarchy'.
- (f) Write about 'Department'.
- (g) Write meaning of Decision-Making.
- (h) Write any two functions of Chief Executives.
- (i) What is Auxiliary Agency ?
- (j) Write any two Hindrances of Coordination.
- (k) Define 'Communication'.
- (l) Write any two good Qualities of Leadership. 9×2

UNIT—I

- II. Write about meaning, nature and scope of Public Administration. 18
- III. Discuss the similarity and differences between Public and Private Administration. 18

UNIT—II

- IV. Define 'organisation'. Write in detail about formal and informal organisation. 18
- V. Write notes on :
- (a) Span of Control
- (b) Unity of Command. 2×9

UNIT—III

- VI. Write about the Line and Staff Agencies. 18
- VII. Write in detail about centralization and decentralization. 18

UNIT—IV

- VIII. Discuss the concept and methods of coordination. 18
- IX. Define 'Supervision' with concept and methods. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पांच प्रश्न करें, साथ ही प्रश्न नं. I अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

- I. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में लिखिए :
- (a) लोक प्रशासन के कोई दो महत्व लिखें।
- (b) राजनीति-प्रशासन द्विभाजन क्या है ?
- (c) एक कार्य दक्षता के रूप में लोक प्रशासन के बारे में लिखिए।
- (d) 'प्राधिकरण' को परिभाषित करें।
- (e) 'पदानुक्रम' को परिभाषित करें।
- (f) 'विभाग' के बारे में लिखिए।
- (g) निर्णय लेने का अर्थ लिखिए।
- (h) मुख्य कार्यकारी अधिकारियों के कोई दो कार्य लिखिए।

- (i) सहायक एजेंसी क्या है ?
- (j) समन्वयन में कोई दो बाधाएँ लिखिए।
- (k) 'संचार' को परिभाषित करें।
- (l) नेतृत्व के कोई दो अच्छे गुण लिखिए।

9×2

यूनिट-I

II. लोक प्रशासन के अर्थ, स्वरूप और कार्यक्षेत्र के बारे में लिखिए।

18

III. सार्वजनिक और निजी प्रशासन के बीच समानता और अंतर पर चर्चा करें।

18

यूनिट-II

IV. 'संगठन' को परिभाषित कीजिए। औपचारिक और अनौपचारिक संगठन के बारे में विस्तार से लिखिए।

18

V. नोट लिखें :

(a) नियंत्रण की अवधि

(b) कमांड की एकता।

2×9

यूनिट-III

VI. लाइन और स्टॉफ एजेंसियों के बारे में लिखिए।

18

VII. केंद्रीकरण और विकेंद्रीकरण के बारे में विस्तार में लिखें।

18

यूनिट-IV

VIII. समन्वय की अवधारणा और पद्धतियों की चर्चा कीजिए।

18

IX. अवधारणा और पद्धतियों के साथ परिनिरीक्षण को परिभाषित करें।

18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

I. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(a) ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਮਹੱਤਵ ਲਿਖੋ।

(b) ਰਾਜਨੀਤੀ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਚਿੱਤੀ ਕੀ ਹੈ ?

- (c) ਇੱਕ ਕਲਾ ਵਜੋਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- (d) 'ਅਥਾਰਟੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- (e) 'ਹਾਇਰਾਰਕੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- (f) 'ਵਿਭਾਗ' ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- (g) ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (h) ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (i) ਸਹਾਇਕ ਏਜੰਸੀ ਕੀ ਹੈ ?
- (j) ਤਾਲਮੇਲ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਲਿਖੋ।
- (k) 'ਸੰਚਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- (l) ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ। 9×2

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਰਥ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 18
- III. ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. 'ਸੰਗਠਨ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18
- V. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 2×9
 - (a) ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ
 - (b) ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਏਕਤਾ।

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 18
- VII. ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- IX. ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ 'ਨਿਗਰਾਨੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। 18